

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2008, Volume: 3, Number: 4
Article Number: C0087

SOCIAL SCIENCES
EDUCATION SCIENCES
❖ **TRAINING PROGRAMS**

Received: May 2008
Accepted: September 2008
© 2008 www.newwsa.com

Asude Bilgin
Hülya Kartal
Rüçhan Özkılıç

University of Uludag
asudebilgin@uludag.edu.tr
Bursa-Türkiye

**FARKLI BÖLÜMLERDEKİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK
UYGULAMASI DERSİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının almış oldukları öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşlerini belirlemek ve karşılaştırmaktır. Araştırmadan elde edilen verilerin eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde ders veren öğretim elemanlarına, uygulama dersinin ve taraflar arasındaki işbirliğinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan bilgi toplama formu aracılığıyla elde edilmiştir. Bulgular, farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının çoğunluğunun çeşitli öğretim durumları açısından kendilerini yeterli ve kısmen yeterli gördüğünü ortaya koymuştur. Özellikle Güzel Sanatlar Eğitimi bölümü öğrencilerinin diğer bölümlerdeki öğretmen adaylarına göre kendilerini birçok konuda daha yeterli bulmaları dikkat çekicidir. Bu algıların gerçekçi olup olmaması tartışma konusudur. Bunların yanı sıra öğretmen adayları büyük çoğunlukla hem uygulama öğretim elemanları hem de uygulama öğretmenleri tarafından yeterince cesaretlendirildiklerini ancak uygulama öğretmenlerinin öğretim elemanlarına kıyasla daha çok bilgi verdiklerini bildirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmen Adayı,
Öğretim Elemanı, Uygulama Öğretmeni, Eğitim

**THE VIEWS OF TEACHER CANDIDATES FROM DIFFERENT DEPARTMENTS ABOUT
TEACHING PRACTICE COURSE**

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine and compare the opinions of the teacher candidates at different departments about the teaching practice course. This study was thought to improve of the teaching practice course and the relationship between faculty and school. The information gathering form was developed by the researchers. The results of the study showed that the students from all departments perceived themselves as sufficient or partially sufficient in terms of teaching activities. It was interesting that especially the candidate teachers of the fine arts department perceived themselves more sufficient in comparison to other departments. It is a matter of discussion if these perceptions are realistic. Besides these, the candidate teachers reported that they were encouraged by the instructors at the education faculty and the practice teachers at the schools, but they said that practicing teachers gave more knowledge.

Keywords: Teaching Practice Course, Teacher Candidates,
Instructors, Practice Teachers, Education

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen adayları için o güne kadar öğrendiklerini sergileme olanağı sunması bakımından önemli bir derstir. Öğretmen adayları uygulama derslerinde öğrencilerle karşı karşıya gelir ve kendi mesleki yargılarını geliştirmeye başlarlar. Bu yaşantıların sonucunda da eğitimin gerçekte ne olduğunu ve eğitim ortamının neler gerektirdiğini, kendilerinin ise bu ihtiyaçları ne ölçüde karşılayabildiklerini daha iyi anlarlar (Yeung ve Watkins, 1998). Uygulama dersi bu şekilde öncelikle öğretmen adaylarının inanç ve tutumlarını, giderek de mesleki karar ve davranışlarını biçimlendirir. Öğrenciler uygulama süreci boyunca üniversitedeki öğretim elemanları, uygulama okulu öğretmen ve yöneticileri ile iletişim içerisinde. Onlardan yardım ve rehberlik alır, onlar tarafından değerlendirilirler. Öğretmen adaylarının nitelikli olarak yetiştirilebilmesi bu hizmetlerin niteliği ile doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle öğretmen adaylarının mesleki gelişiminde bu denli önemli yer tutan öğretmenlik uygulamasında görevli olan tüm tarafların eşgüdümü büyük önem taşımaktadır (Karmos ve Jacko, 1977).

Ülkemizde öğretmen yetiştirme görevi 1982 yılında 41 sayılı kararname ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınarak Yüksek Öğrenim Kurumu'na devredilmiştir. Bu sorumluluk değişimindeki ana amaç, öğretmen yetiştirmeyi çağdaş ölçütlerde bir sisteme ulaştırmaktır (Yapıcı ve Yapıcı, 2004). YÖK bu alanda en önemli atılımı 1994-1998 yılları arasında yürütülen YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi geliştirme projesi çerçevesinde gerçekleştirmiş ve 1998-1999 öğretim yılından itibaren eğitim fakültelerinde *yeterliğe dayalı öğretmen eğitimi modeli* uygulamaya konulmuştur. Yeni öğretmen yetiştirme programında kuram ve uygulama ağırlıklı dersler dengeli biçimde dağıtılmış, buna bağlı olarak öğretmen adaylarının ilk ve orta öğrenim düzeyinde yaptıkları okul uygulamalarının süresi uzatılmış ve içeriği açıkça tanımlanmıştır (Topkaya ve Yalın, 2006).

Proje kapsamında hazırlanan kılavuz kitaplar incelendiğinde (YÖK, 1998; YÖK 1999) düzenlemelerin öğretmen eğitiminde yer alan yeni eğilimlerle paralellik gösterdiği gözlenmektedir. Örneğin; King (2006) nitelikli bir öğretmenlik uygulamasının yedi temel ilkesi olduğunu belirterek iyi bir öğretmenlik uygulamasının fakülte-okul işbirliğini güçlendireceğini, öğrenciler arasındaki işbirliğini arttıracaklarını, aktif öğrenmeyi geliştireceğini, geribildirim sağlayacağını, zamanında iş yapma becerisi kazandıracaklarını, beklentileri yükselteceğini ve öğrencilerin farklı öğrenme yollarını görmelerini sağlayacağını öne sürmüştür.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Tüm yeni gelişme ve uygulamalarda gözlenebileceği gibi bu konuda da bazı sorunların yaşanması doğal karşılanmalıdır. Alan yazın incelendiğinde, öğretmen adaylarının başarıya ulaşmalarında uygulama öğretmenlerinin etkisini, öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinden daha fazla yardım alma ve iletişim kurma beklentisini, uygulama okullarında öğretmen adayını destekleyici çevrenin varlığının önemini açıklayan birçok araştırmanın yer aldığı gözlenmektedir (Gökçe ve Demirhan, 2005; Hascher, Cocar ve Moser, 2004; Kiraz, 2001; Özbek ve Aytakin, 2003). Bu bağlamda, araştırmanın amacı farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının almış oldukları öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşlerini belirlemek ve karşılaştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmen adaylarının aldıkları öğretmenlik uygulaması dersindeki öğretim durumları açısından kendilerini, uygulama süreci açısından öğretim elemanlarını ve uygulama okulu öğretmenlerini değerlendirmelerine ilişkin görüşleri tespit edilmiştir. Araştırma Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin

Yabancı Diller Eğitimi (İngilizce, Fransızca, Almanca), İlköğretim, Güzel Sanatlar Eğitimi (Resim, Müzik), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE) ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinin son sınıfında öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşleri alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde ders veren öğretim elemanlarına, uygulama dersinin geliştirilmesine ve taraflar arasındaki (fakülte-okul) ilişkilerin iyileştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. ANALİTİK ÇALIŞMA (ANALYTICAL STUDY)

3.1. Araştırma Modeli (Research Model)

Bu araştırma genel tarama modeline dayanmaktadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 1998). Araştırma eğitim fakültesinin son sınıfında öğrenim gören öğretmen adayları arasından tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 413 öğrenci ve öğrencilerin öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen bilgi toplama formu ile sınırlıdır.

3.2. Araştırma Grubu (Participants)

Araştırmanın çalışma grubunu 2005-2006 akademik yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Yabancı Diller Eğitimi/YDE (İngilizce, Fransızca, Almanca), İlköğretim (İLKÖĞ.), Güzel Sanatlar Eğitimi/GSE (Resim, Müzik), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE) ve Türkçe Öğretmenliği (TÖ) bölümlerinin son sınıfında öğrenim gören toplam 413 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bölümlere göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen adaylarının bölümlere göre dağılımları
(Table 1. The Distribution of teacher candidates according to their department)

Bölümler	Öğretmen Adaylarının Cinsiyeti		Toplam
	Kız	Erkek	
	n	n	
Yabancı Diller Eğitimi	94	20	114
İlköğretim	144	44	188
Güzel Sanatlar Eğitimi	37	19	56
Bilg. ve Öğretim Teknolojileri	10	14	24
Türkçe Öğretmenliği	20	11	31
Toplam	305	108	413

3.3. Veri Toplama Aracı (Instrument)

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından ilgili alan yazın göz önünde bulundurulularak ve uygulamalar sırasında karşılaşılan sorunlar düşünülerek hazırlanan bilgi toplama formuyla elde edilmiştir. Bilgi formu, adayların dersle ilgili öğretim durumlarına, dersteki performanslarına, zamanı kullanmalarına, dersle ilgili desteklenmelerine ve bilgilendirilmelerine ilişkin ifade ve soruları içermektedir. Veri toplama aracında yer alan maddeler için üçlü derecelendirme ölçeği (Yeterli / kısmen yeterli / yetersiz) kullanılmıştır. Bilgi formunda yer alan ve adayların yeterli, kısmen yeterli ve yetersiz olarak görüşlerini belirtmeleri gereken ifadeler için hesaplanan Cronbach Alfa güvenilirlik kat sayısı .70 olarak belirlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi (Data Collection and Analysis)

Bilgi toplama formu 4.sınıftaki öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması dersini aldıkları 2006-2007 eğitim öğretim yılında bahar yarıyılıının son haftasında uygulanmıştır. Uygulama için Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'ndan araştırma yapma izni alınmıştır. Öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin öğretmen adaylarından toplanan verilerin analizi maddelerin her biri için yüzde ve frekanslar hesaplanarak tablo ve grafikler halinde sunulmuştur.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Çalışmanın bu bölümünde, öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümlere göre öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri doğrultusunda elde edilen araştırma bulgularına ve yorumuna yer verilmiştir.

Tablo 2'de öğretmen adaylarının bölümlerine göre öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları öğretim durumları ile ilgili görüşleri özetlenmektedir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları öğretim durumlarına yönelik görüşlerinin yer aldığı Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sunulan ifadelerle ilgili olarak kendilerini *yeterli gördükleri* söylenebilir. Killen (1995) öğretmen adayının öğretme becerileri ve öğretmenlikte karşılaştıkları problemler hakkında gerçekçi olmayan beklentileri olduğunu ve uygulama derslerinin bu beklentileri değiştirmede önemli bir rol oynadığını belirtmiştir. En gerçekçi olarak kendisini değerlendiren öğretmen adaylarının yeterli ve kısmen yeterli seçeneklerindeki yüzde dağılımlarının birbirine yakın olması nedeni ile İlköğretim Bölümü'nde yer aldığı söylenebilir. Yine tabloya bakıldığında tüm ifadelerde yetersiz seçeneğini işaretleyen öğretmen adaylarının azlığı dikkat çekici olmakla birlikte bu ders ile ilgili *sorunlu noktaları* işaret edebileceği için bu oranları göz ardı etmemek gerektiği düşünülmektedir.

Bilindiği gibi, öğretmenlik uygulaması dersinde öğretmen adayları uygulama öğretmeni, uygulama öğretmeni ve uygulama okulu yöneticileri ile iletişim kurarak stajlarını gerçekleştirebilirler. Aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde adayların iletişimde buldukları taraflar ile ilgili görüşleri özetlenmektedir.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının bölümlerine göre öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları öğretim durumları ile ilgili görüşleri
(Table 2. The Opinions of teacher candidates about teaching activities according to their departments)

Öğretim durumları	YDE (%)	İLKÖĞ. (%)	GSE (%)	BÖTE (%)	TÖ (%)
Dersleri öğretim için uygun bir şekilde planlama beceriniz					
Yeterli	66.7	57.4	89.3	100	83.9
Kısmen yeterli	26.3	38.3	10.7	-	16.1
Yetersiz	7.0	4.3	-	-	-
Öğrenme için uygun öğretim amaçları geliştirme beceriniz					
Yeterli	73.7	51.1	83.9	83.3	35.5
Kısmen yeterli	22.8	46.8	16.1	16.7	48.4
Yetersiz	3.5	2.1	-	-	16.1
Öğretmekle yükümlü olduğunuz konu alanlarının içeriği hakkındaki bilginiz					
Yeterli	70.2	58.5	66.1	66.7	51.6
Kısmen yeterli	29.8	40.4	33.9	33.3	48.4
Yetersiz	-	1.1	-	-	-
Öğretim yöntem ve teknikleri hakkındaki bilginiz ve onları derste kullanma düzeyiniz					
Yeterli	70.2	46.8	82.1	58.3	48.4
Kısmen yeterli	26.3	53.2	17.9	41.7	51.6
Yetersiz	3.5	-	-	-	-
Öğrettiğiniz ders için uygun materyal ve kaynak seçme beceriniz					
Yeterli	75.4	67.0	80.4	100	51.6
Kısmen yeterli	24.6	29.8	19.6	0	48.4
Yetersiz	-	3.2	-	-	-
Öğrencilere açık ve anlaşılır yönergeler verme beceriniz					
Yeterli	91.2	83.0	96.4	58.3	83.9
Kısmen yeterli	7.0	17.0	3.6	41.7	16.1
Yetersiz	1.8	-	-	-	-
Öğrencileri öğrenmeye yönelik güdüleme beceriniz					
Yeterli	80.7	78.7	92.9	41.7	83.9
Kısmen yeterli	17.5	21.3	7.1	58.3	16.1
Yetersiz	1.8	-	-	-	-

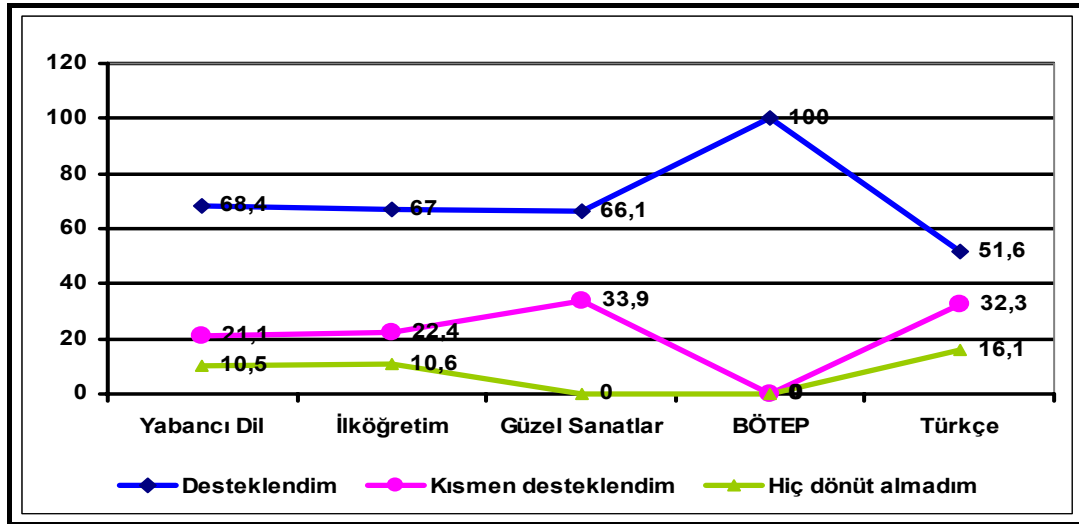
Öğretim durumları	YDE (%)	İLKÖĞ. (%)	GSE (%)	BÖTE (%)	TÖ (%)
Öğrencilerin bireysel farklılıkları ile ilgilenme beceriniz					
Yeterli	54.4	57.4	60.7	25.0	64.5
Kısmen yeterli	29.8	34.0	23.2	75.0	35.5
Yetersiz	15.8	8.5	16.1	-	-
Öğrencilerinizin öğrenmedeki ilerlemelerini değerlendirmek için testler hazırlama beceriniz					
Yeterli	59.6	44.7	69.6	50.0	16.1
Kısmen yeterli	35.1	48.9	30.4	50.0	32.3
Yetersiz	5.3	6.4	-	-	51.6
Öğrencilerin düzeylerine göre ödevler verme beceriniz					
Yeterli	80.7	56.4	89.3	58.3	32.3
Kısmen yeterli	15.8	40.5	10.7	41.7	51.6
Yetersiz	3.5	3.2	-	-	16.1

Tablo 3. Öğretmen adaylarının bölümlerine göre öğretmenlik uygulaması dersinde iletişimde buldukları taraflar ile ilgili görüşleri

(Table 3. The opinions of teacher candidates about their communication partners in teaching practice course according to their departments)

	YDE (%)	İLKÖĞ. (%)	GSE (%)	BÖTE (%)	TÖ (%)
Fakülte'deki uygulamadan sorumlu öğretim elemanı tarafından uygulamaya yönelik yapılan derslerin katkısı					
Yeterli	56.1	53.2	64.3	25.0	35.5
Kısmen yeterli	35.1	30.9	26.8	75.0	48.4
Yetersiz	8.8	16.0	8.9	-	16.1
Uygulama okulundaki rehber öğretmenleriniz ile iletişiminiz					
Yeterli	42.1	39.4	32.1	50.0	100
Kısmen yeterli	36.8	38.3	41.1	50.0	-
Yetersiz	21.1	22.3	26.8	-	-
Uygulama okulundaki müdür ve müdür yardımcılarının yaptığı rehberlik					
Yeterli	19.3	20.2	53.6	50.0	83.9
Kısmen yeterli	35.1	46.8	30.3	50.0	16.1
Yetersiz	45.7	33.0	16.1	-	-

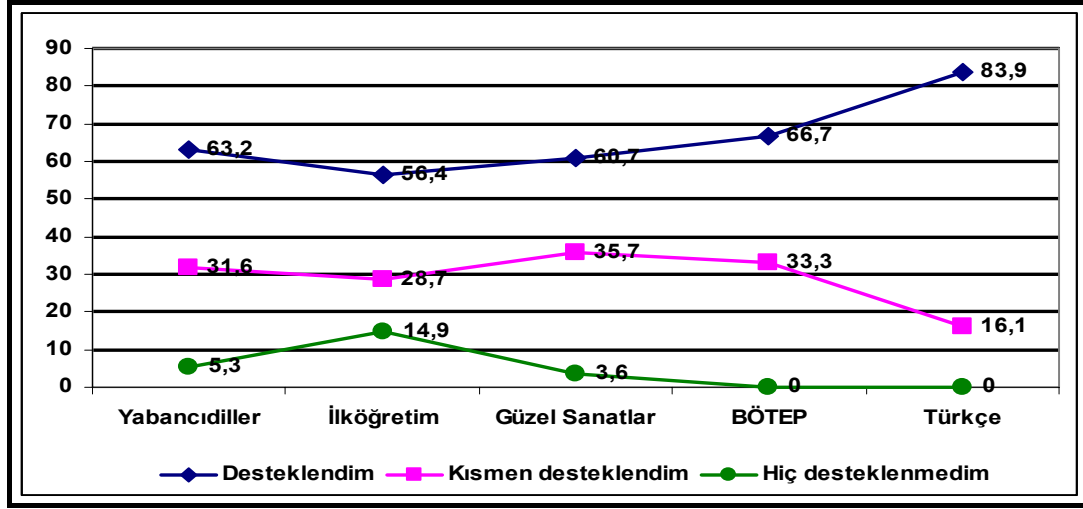
Tablo 3 incelendiğinde BÖTE ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerindeki öğretmen adaylarının diğer bölümlerdeki öğretmen adaylarına göre uygulama dersi kapsamında öğretim elemanı ile yaptıkları derslerden daha az katkı elde ettiklerini bildirdikleri görülmektedir. Bunlara ek olarak Türkçe Öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin okuldaki uygulama öğretmenleri, müdür ve müdür yardımcılarını ile kurdukları iletişimden ve onların yaptığı rehberlikten diğer bölümlerdeki öğretmen adaylarına göre daha çok yararlandıkları söylenebilir. Yabancı Diller Eğitimi bölümünde ise öğretmen adaylarının %45.7'si müdür ve müdür yardımcılarını ile iletişimlerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Grafik 1. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde öğretim elemanlarından aldıkları destek ile ilgili görüşleri (Figure 1. The opinions of teacher candidates about provided support in teaching practice course by the faculty instructors)

Grafik 1 incelendiğinde, BÖTE bölümündeki öğretmen adaylarının tamamının uygulama derslerinde öğretim elemanından destek gördüklerini ve cesaretlendirildiklerini rapor ettikleri görülmektedir. Yabancı Diller Eğitimi, İlköğretim, Güzel Sanatlar Eğitimi ve Türkçe

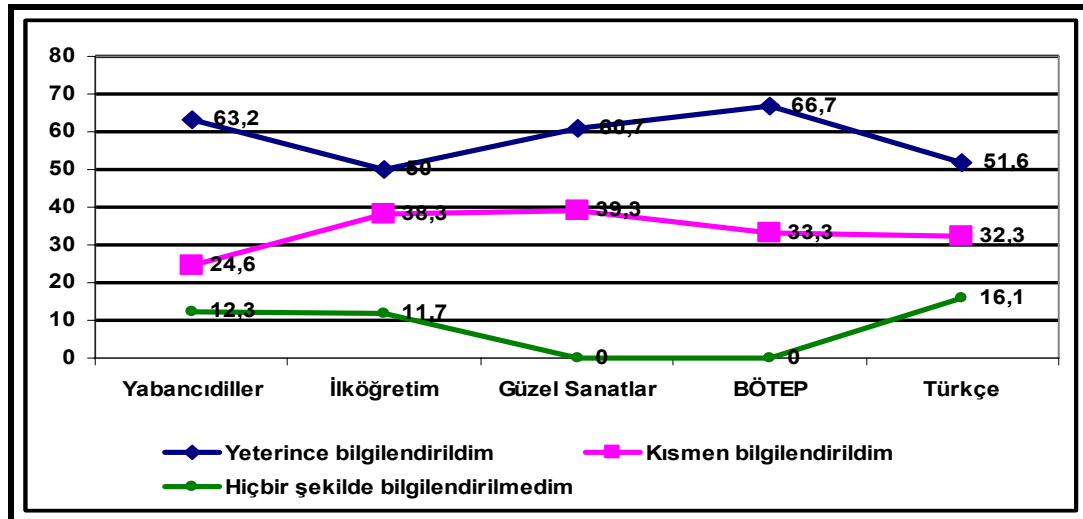
Öğretmenliği bölümlerindeki öğretmen adayları da öğretim elemanı tarafından çoğunlukla desteklendiklerini ve cesaretlendirildiklerini ifade etmişlerdir.

Grafik 2. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde uygulama okulu öğretmenlerinden aldıkları destek ile ilgili görüşleri

(Figure 2. The opinions of teacher candidates about provided support in teaching practice course by the practice teachers at the schools)

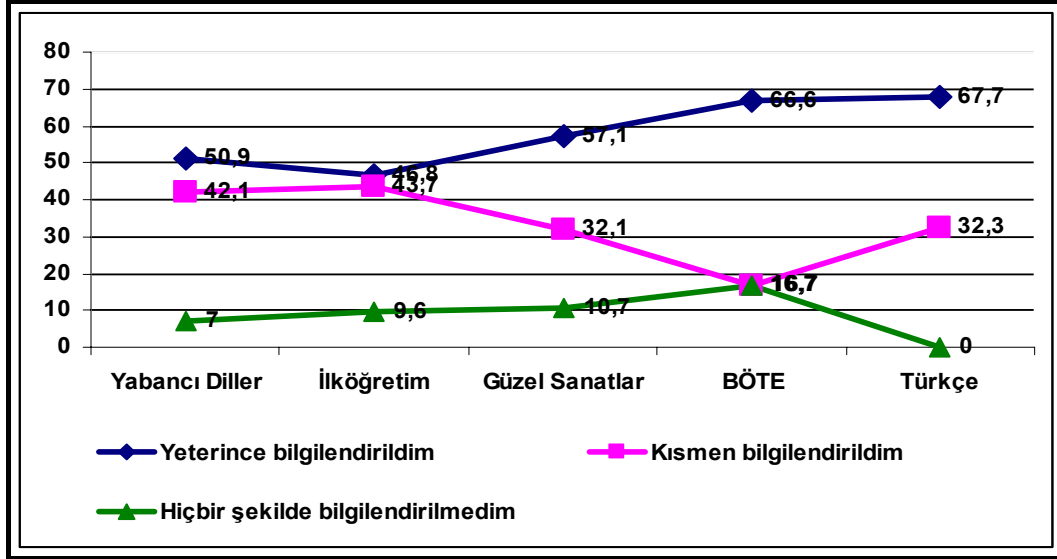
Grafik 2 incelendiğinde, uygulama öğretmenlerinden uygulama dersleri sırasında en çok destek gördüğünü belirten öğretmen adaylarının yer aldığı bölümlerin sırasıyla Türkçe Öğretmenliği, BÖTE ve Yabancı Diller Eğitimi olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bölümlerin tümünde kısmen desteklendiğini ve cesaretlendirildiğini belirten öğretmen adaylarının oranlarının da azımsanmayacak düzeyde olduğu dikkat çekmektedir.

Grafik 3. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde öğretim elemanları tarafından bilgilendirilmeleri ile ilgili görüşleri

(Figure 3. The opinions of teacher candidates about provided information in teaching practice course by the faculty instructors)

Tüm bölümlerdeki öğretmen adaylarının büyük bir kısmının öğretmen elemanı tarafından performanslarına yönelik beklentiler konusunda bilgilendirildikleri görülmektedir. Güzel Sanatlar Eğitimi ve BÖTE bölümlerinde bu konuda *bilgilendirilmediğini* belirten hiçbir öğretmen adayının olmadığı görülmektedir. Buna karşın öğretim elemanı tarafından performansı hakkında *kısmen bilgilendirildiğini* belirten öğretmen adaylarının oranının azımsanamayacak düzeyde olduğu görülmektedir.

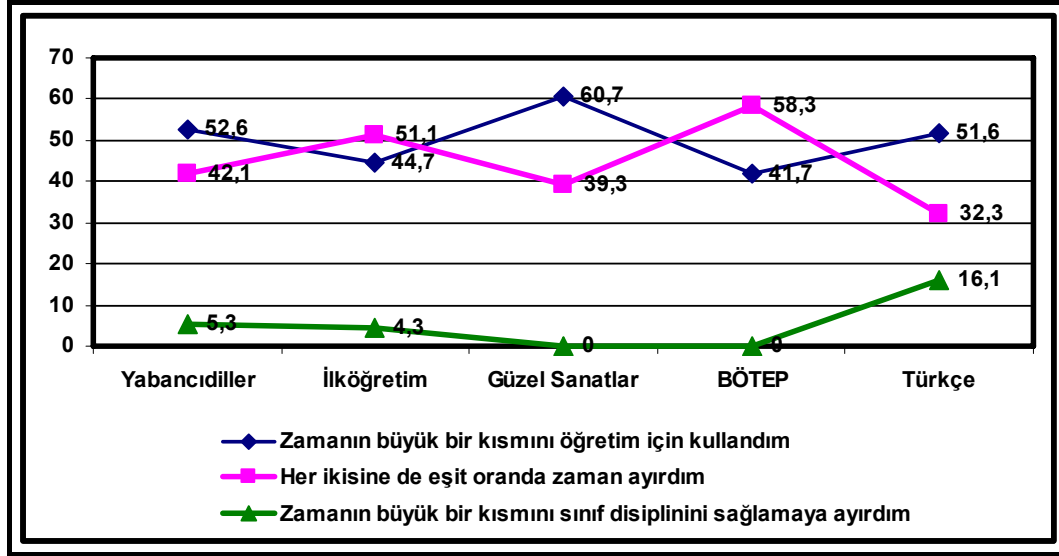
Grafik 4. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde uygulama okulu öğretmenleri tarafından bilgilendirilmeleri ile ilgili görüşleri

(Figure 4. The opinions of teacher candidates about provided information in teaching practice course by the practice teachers at the schools)

Grafik 4'e göre uygulama okulu öğretmeni tarafından performansları hakkında en çok bilgi alan öğretmen adaylarının BÖTE ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde yer aldığı görülmektedir. Bu bölümleri Güzel Sanatlar Eğitimi bölümü izlemektedir. Yabancı Diller Eğitimi ve İlköğretim bölümünde yeterince ve kısmen bilgilendirildiğini söyleyen öğretmen adaylarının yüzdeleri birbirine oldukça yakınken diğer bölümlerde yarı yarıya ya da daha az olduğu görülmektedir.

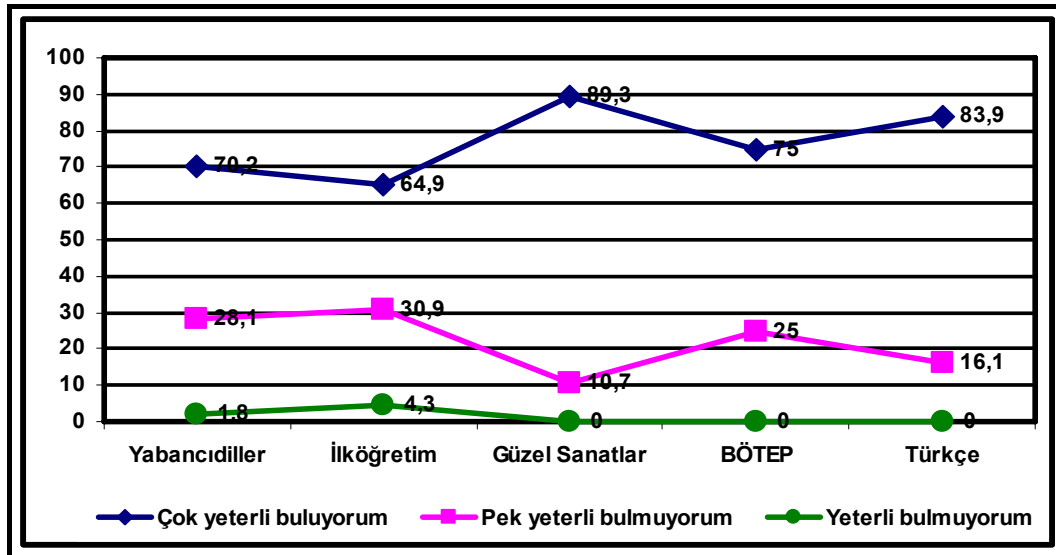
Her iki grafik (Grafik 3 ve 4) karşılaştırıldığında, öğretmen adaylarının öğretim elemanına oranla, uygulama okulu öğretmeni tarafından performansları hakkında daha çok bilgilendirildikleri ancak öğretim elemanı tarafından ise *kısmen bilgilendirilme* oranlarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Grafik 5. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarında zamanı kullanma biçimleri
(Figure 5. Types of using time of teacher candidates at teaching practice course)

Güzel Sanatlar Eğitimi, Yabancı Diller Eğitimi ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerindeki öğretmen adaylarının büyük bir kısmının zamanlarını öğretimi düzenlemeye ayırdıkları; BÖTE ve İlköğretim bölümlerindeki öğretmen adaylarının ise öğretimi düzenleme ve sınıf disiplinini sağlamak için eşit oranda zaman ayırdıkları gözlenmektedir.

Grafik 6. Öğretmen adaylarının öğretimle ilgili görevlerde kendilerini yeterli görme düzeylerine ilişkin görüşleri
(Figure 6. The opinions of teacher candidates about sufficiency of themselves at instructional duties)

Grafikte görüldüğü gibi öğretimle ilgili görevlerde kendisini yeterli gören öğretmen adaylarının çoğunlukta olduğu bölüm Güzel Sanatlar Eğitimi bölümüdür. Bu bölümü Türkçe Öğretmenliği, BÖTE ve Yabancı Diller Eğitimi bölümleri izlemektedir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ (DISCUSSION AND CONCLUSION)

Eğitim fakültelerinde öğretmenlik meslek bilgisi dersleri aynı olmakla birlikte bölümlerde farklı düzey ve farklı disiplinlere yönelik öğretmen adaylarının yetiştirilmesi nedeniyle katılımcıların özellikle araştırmancının ilk kısmında yer alan öğretimle ilgili ifadelerine verdikleri yanıtların ortak yanlarını tespit etmek oldukça güç olmuştur. Farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının farklı yetenek ve farklı öğrenme stillerine sahip olması bu durumu açıklayıcı nedenlerden biri olarak görülse de uygulama dersinin öğretmen adaylarının kendilerine uygun öğrenme stillerini kullanmasına ve yeteneklerinin ortaya çıkmasına olanak sağlayan bir ders olduğu bilinmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kendilerini birçok konuda yeterli gördükleri belirlenmiştir. Ancak öğretmen adaylarının kendilerini bu kadar yeterli algılamalarının çok da gerçekçi olmadığı söylenebilir. Adayların uygulama dersinde görev alan ilgili taraflar hakkındaki görüşlerine bakıldığında iletişim, bilgilendirilme, destek ve dönüt alma konularında bazı eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının belirtilen konularda bazı yetersizliklerin olduğunu belirtmeleri ile kendilerini birçok konuda yeterli algılamaları birbiriyle örtüşmemektedir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının hem öğretim elemanı hem de uygulama öğretmeni tarafından yeterince bilgilendirilmemelerine ve yeterli dönüt alamamalarına karşın adayların yüksek oranda başarılı bulunmalarının adayların kendilerini objektif olarak değerlendirememelerine yol açtığı düşünülmektedir. Bu durumda Killen (1995)'in belirttiği gibi uygulama derslerinin işlevlerini literatürde belirtilen şekilde tam olarak yerine getiremediği söylenebilir.

Bu bağlamda eğitim fakültelerinde öğretmenlik uygulaması ile ilgilenen görevlilerin uygulama dersi için yeterince hazırlanmadıklarını ortaya koyan kimi çalışmalar bizler için de sürpriz olmayacaktır (Yeung ve Watkins, 1998). Hem fakültede hem de uygulama okulunda öğretmenlik uygulaması dersinde öğretmen adaylarına hizmet veren tarafların adaylardan yüksek performans beklentisi içinde olmaları, adaya sürekli geribildirim vermeleri ve öğretmen adaylarıyla deneyimleri hakkında konuşmaları, tartışmaları gerekmektedir. Çünkü aday öğretmenler, sadece uygulama okulundaki öğretmeni veya fakültedeki öğretim elemanını dinleyerek öğretmenlik meslek becerilerini geliştiremezler. Öğretmenlik uygulaması dersi aktif öğrenmeyi gerektiren bir süreçtir. Bu bulgular öncelikli olarak uygulama dersini verecek öğretim elemanlarının ve uygulama okulu öğretmenlerinin uygulama dersinin bu özelliklerini içeren kapsamlı bir eğitimden geçmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, iyi bir öğretmenlik uygulaması, fakülte ve uygulama okulu arasında sıkı ve etkin bir işbirliğini gerektirmektedir. Fakülteler tek başlarına iyi bir öğretmenin yetişmesi için gerekli koşulların tümünü sağlayamayacağı için öğretmen adayların mesleki becerilerinin geliştirilmesinde uygulama okullarının desteğine gereksinimi vardır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Frampton, P., Vaughn, V.L., and Didelot, M.J., (2003). The Professional Development School Partnership: Is Practice Improving? Teachers and Principals Respond. Journal of Educational Administration, 41(3), ss:292-309.
- Gökçe, E. ve Demirhan, C., (2005). Öğretmen Adaylarının ve İlköğretim Okullarında Görev Yapan Uygulama Öğretmenlerinin

- Öğretmenlik Uygulaması Etkinliklerine İlişkin Görüşleri,38(1), ss:43-71.
- Hascher, T., Cocard, Y., and Moser, P., (2004). Forget about theory-practice is all? Student teachers' learning in practicum. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 10(6), ss:623-637
  - Karasar, N., (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, 8.Basım, Ankara.
  - Karmos, A.H. and Jacko, C.M., (1977). The Role of Significant Others During The Student Teaching Experience. *Journal of Teacher Education*, 28(5), ss:51-55.
  - King, J.W., (2006). Seven Principles of Good Teaching Practice. [Online]: <http://www.agron.iastate.edu/nciss/kingsat2.html#top> adresinden 20.10.2006 tarihinde indirilmiştir.
  - Kiraz, E., (2001). Aday öğretmen-rehber öğretmen etkileşimi: mesleki gelişimde diğer boyut. *Eğitim Araştırmaları*, 5: 85-92.
  - Markus, H., (1977). Self-schemata and processing information about the self. *Journal of Personality and Social Psychology*, 35, ss:63-78.
  - M.E.B., (2006). İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Ankara.
  - Moran, A. and Dallat, J., (1995). Promoting reflective practice in initial teacher training. *International Journal of Educational Management*, 9, ss:20-26.
  - Özbek, Z.T. and Aytekin, F., (2003). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakış açıları ve öğretmenlik uygulaması dersinden memnuniyet durumları üzerine bir araştırma. *Çağdaş Eğitim*, 295, ss:31-39.
  - Topkaya, E.Z. and Yalın, M., (2006). Uygulama Öğretmenliğine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1(1-2), ss:14-24.
  - Wilkin, M., (1992). On the Cusp: from supervision to mentoring in initial teacher education. *Cambridge Journal of Education*, 22(1), ss:79-90.
  - Yapıcı, Ş. ve Yapıcı, M., (2004). Öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I dersine ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*. 3(2), ss:54-59.
  - Yeung, K. ve Watkins, D., (1998). The Impact of Teaching Practice on Professional Self-Esteem A Covariance Analysis. Educational Resources Information Center (ERIC) Online: Retrieved on 14-October-2006, at URL: <http://eric.ed.gov/>
  - Yeung, K. ve Watkins, D., (2000). Hong Kong student teachers' personal construction of teaching efficacy. *Educational Psychology*, 20(2), ss:213-236.
  - YÖK, (1998). Fakülte Okul İşbirliği, YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Öğretmen Eğitimi Dizisi, Ankara.
  - YÖK (1999). Türkiye'de Öğretmen Eğitiminde Standartlar ve Akreditasyon, YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Öğretmen Eğitimi Dizisi, Ankara.